
Program

Solidarność pokoleń

Działania dla zwiększenia aktywności
zawodowej osób w wieku 50+

Dokument implementacyjny

Warszawa, Grudzień 2009

Spis treści

WSTĘP	3
KOORDYNACJA I MONITOROWANIE PROGRAMU	5
KARTY ZADANIOWE DLA CELU 1 „POPRAWA WARUNKÓW PRACY, PROMOCJA ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW PO 50-TYM ROKU ŻYCIA I ZARZĄDZANIE WIEKIEM”	8
KARTY ZADANIOWE DLA CELU 2 „POPRAWA KOMPETENCJI I KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW PO 50-TYM ROKU ŻYCIA”	20
KARTY ZADANIOWE DLA CELU 3 „ZMNIEJSZENIE KOSZTÓW PRACY ZWIĄZANYCH Z ZATRUDNIENIEM PRACOWNIKÓW PO 50-TYM ROKU ŻYCIA”	32
KARTY ZADANIOWE DLA CELU 4 „AKTYWIZACJA BEZROBOTNYCH LUB ZAGROŻONYCH UTRATĄ PRACY PO 50-TYM ROKU ŻYCIA”	35
KARTY ZADANIOWE DLA CELU 5 „AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH”	46
KARTY ZADANIOWE DLA CELU 6 „ZWIĘKSZENIE MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA KOBIET PRZEZ ROZWÓJ USŁUG POZWALAJĄCYCH NA GODZENIE PRACY I ŻYCIA RODZINNEGO”	52
KARTA ZADANIOWA DLA CELU 7 „WYDŁUŻANIE EFEKTYWNEGO WIEKU EMERYTALNEGO”	58

Wstęp

W dniu 17 października 2008 r. Rada Ministrów przyjęła Program „Solidarność pokoleń: Działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”. Stanowił on podstawę dla przygotowania niniejszego dokumentu implementacyjnego, zawierającego zestaw działań, które realizują założenia ww. Programu.

Dokument ten pokazuje działania na rzecz osób dojrzałych podejmowane przez instytucje publiczne lub finansowane ze środków publicznych (takich jak budżet państwa czy Europejski Fundusz Społeczny). Dokument Implementacyjny odnosi się do kilku grup wiekowych – 45, 50 czy 55 lat i więcej, co jest konsekwencją zapisów Programu. Program prezentuje podejście międzypokoleniowe, co oznacza, że podejmowane działania odnoszą się do promowania dostępu do zatrudnienia przez cały okres uczestnictwa w rynku pracy. Polityka „aktywnego starzenia się” nie dotyczy tylko osób po 50-tym roku życia, lecz odnosi się do działań w perspektywie cyklu życia.

Kierowanie określonych grup działań do osób w wieku innym niż podstawowa grupa docelowa objęta Programem (tj. 50 lat i więcej) ma swoje uzasadnienie m.in. w przyjętych przepisach prawnych (np. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 z późn. zm.) lub jest wskazana ze względu na długofalowe pozytywne skutki realizacji Programu. Dotyczy to z jednej strony np. działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej, z drugiej zaś – działań zmierzających do zmiany postaw, które powinny być skierowane także do osób młodszych, tak aby zachęcić je do określonych postaw po osiągnięciu wieku 50 lat lub więcej.

Dokument implementacyjny został uporządkowany według celów Programu ukierunkowanych na działania dotyczące rynku pracy, a mianowicie:

Cel 1: Poprawa warunków pracy, promocja zatrudnienia pracowników po 50-tym roku życia i zarządzanie wiekiem;

Cel 2: Poprawa kompetencji i kwalifikacji pracowników po 50-tym roku życia;

Cel 3: Zmniejszenie kosztów pracy związanych z zatrudnianiem pracowników po 50-tym roku życia;

Cel 4: Aktywizacja bezrobotnych lub zagrożonych utratą pracy po 50-tym roku życia;

Cel 5: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;

Cel 6: Zwiększenie możliwości zatrudnienia kobiet przez rozwój usług pozwalających na pogodzenie pracy i życia rodzinnego;

Cel 7: Wydłużanie efektywnego wieku emerytalnego.

Każde z zaproponowanych działań zostało przedstawione w karcie działania, która uwzględnia cel jego realizacji, uszczegółowienie, potencjalne zagrożenia, koszty, termin realizacji oraz instytucję odpowiedzialną za wdrożenie.

Do dokumentu implementacyjnego załączono wykaz zadań realizowanych przez regiony w ramach PO KL oraz innych programów, a także zestawienie kryteriów strategicznych dla projektów PO KL (aneksy nr 1 – 4).

Koordinacja i monitorowanie Programu

Koordinacja i monitorowanie realizacji Programu będzie prowadzona przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. W tym celu, powołany zostanie Krajowy Koordynator Programu. Rolą Krajowego Koordynatora będzie:

- bieżące monitorowanie realizacji działań zapisanych w Programie;
- gromadzenie informacji dotyczących osiągnięcia założonych celów i wskaźników realizacji.

Krajowy Koordynator będzie corocznie przygotowywał sprawozdania z realizacji Programu, które będą przekazywane Radzie Ministrów, Komisji Trójstronnej oraz Parlamentowi.

Istotnym narzędziem koordynacji Programu będzie strona internetowa, stanowiąca centrum informacji o działaniach realizowanych na rzecz zwiększenia zatrudnienia osób dojrzałych. Na stronie tej będą dostępne informacje o instytucjach realizujących poszczególne działania, materiały informacyjne wynikające z prowadzonej kampanii informacyjnej, wskaźniki i informacje o realizacji Programu.

Dla monitorowania realizacji Programu i osiągnięcia jego celów zbudowana zostanie baza wskaźników. Wskaźniki monitorowania realizacji celu głównego i poszczególnych celów cząstkowych przedstawia zestawienie poniżej.

Głównym wskaźnikiem oceniającym stan realizacji Programu jest osiągnięcie do 2020 r. wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 55-64 lata na poziomie 50%. Stanowi to główny cel Programu.

Cel główny: Zwiększenie zatrudnienia osób w wieku 50+

Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 55-64 lata, wg płci

Średni wiek przechodzenia na emeryturę, wg płci

% osób w wieku 55-64 lata otrzymujących emerytury, renty lub świadczenia przedemerytalne, wg płci

Cel 1: Poprawa warunków pracy, promocja zatrudnienia pracowników po 50-tym roku życia i zarządzanie wiekiem

Liczba osób objętych badaniami profilaktycznymi w wieku 55-64, wg płci

Cel 2: Poprawa kompetencji i kwalifikacji pracowników po 50-tym roku życia

% osób w wieku 45-64 lata podnoszących swoje kwalifikacje

Cel 3: Zmniejszenie kosztów pracy związanych z zatrudnianiem pracowników po 50-tym roku życia

klin podatkowy dla osób w wieku 50+

oszczędności pracodawców związane z krótszym finansowaniem choroby

Cel 4: Aktywizacja bezrobotnych lub zagrożonych utratą pracy po 50-tym roku życia

% bezrobotnych w wieku 50+ objętych indywidualnymi planami działań

Cel 5: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 45-64 lata

liczba przedsiębiorstw wpłacających kary na PFRON

Cel 6: Zwiększenie możliwości zatrudnienia kobiet przez rozwój usług pozwalających na pogodzenie pracy i życia rodzinnego

wskaźnik zatrudnienia kobiet w wieku 55-64 lata

% dzieci w wieku 0-6 lat objętych instytucjonalną opieką

Cel 7: Wydłużanie efektywnego wieku emerytalnego

Przeciętny wiek wycofywania się z rynku pracy w podziale na płeć

Przeciętny wiek osób, które uzyskały emeryturę w podziale na płeć

Polityka rynku pracy

Karty zadaniowe dla Celu 1

**„Poprawa warunków pracy, promocja zatrudnienia pracowników po
50-tym roku życia i zarządzanie wiekiem”**

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Promocja zatrudnienia osób 50+ - koordynacja Programu, badania i kampania informacyjna
Symbol zadania:	1.1
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest promowanie działań mających na celu zwiększenie zatrudnienia osób w wieku 50+, jak również utworzenie mechanizmu koordynacji działań instytucji dla osiągnięcia tego celu, poprzez utworzenie portalu internetowego „50PLUS.gov.pl”
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powołanie zespołu do koordynacji Programu Solidarność Pokoleń 50+. 2. Diagnoza obecnej sytuacji osób 50+ na rynku pracy – uzupełnienie dotychczasowego zakresu badań. 3. Analiza i wnioski z praktyk międzynarodowych, rekomendacje dla polityk krajowych. 4. Stworzenie katalogu „dobrych praktyk” krajowych służących aktywizacji zawodowej osób 50+. 5. Publikacje naukowe i promocyjne. 6. Przeszkolenie pracowników instytucji rynku pracy z zakresu działań na rzecz aktywizacji osób 50+. 7. Utworzenie portalu z prezentacją dobrych praktyk, wyników badań, działań, wskaźników oraz odesłań do innych inicjatyw o podobnym profilu. 8. Kampania promocyjna na rzecz aktywizacji osób 50+ .
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba publikacji. 2. Funkcjonowanie strony internetowej – liczba unikalnych wejść. 3. Liczba zidentyfikowanych i przedstawionych dobrych praktyk. 4. Liczba osób objętych szkoleniami. 5. Zakres kampanii promocyjnej.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Projekt w ramach PO KL „Wyrównywanie szans na rynku pracy dla osób 50+”
Okres realizacji działania:	2009-2012
Inne uwagi:	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Promocja zatrudnienia osób 45+ - koordynacja działań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
Symbol zadania:	1.2
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest zapewnienie koordynacji działań instytucji realizujących projekty w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki dla uzyskania synergii i kompatybilności przeprowadzanych inicjatyw.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działanie grupy roboczej składającej się z przedstawicieli instytucji pośredniczących i instytucji pośredniczących II stopnia PO KL, pod przewodnictwem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. 2. Identyfikacja i popularyzacja dobrych praktyk. 3. Określanie rekomendacji dla realizacji projektów ukierunkowanych na beneficjentów w wieku 45+. 4. Monitorowanie projektów.
Mierniki:	
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Realizacja tego zadania nie wymaga dodatkowych środków budżetowych
Okres realizacji działania:	2008-2015
Inne uwagi:	Grupa robocza rozpoczęła swoje działanie, pierwsze spotkanie odbyło się 30.07.2008

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Promocja zatrudnienia kobiet w wieku 50+
Symbol zadania:	1.3
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest przeprowadzenie badań pracodawców i pracowników dotyczących zatrudniania kobiet po 50-tym roku życia oraz przeprowadzenie kampanii medialnej mającej na celu promocję zatrudnienia kobiet w wieku 50+.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badania ilościowe i jakościowe pracodawców w kontekście zatrudniania kobiet 50+. 2. Badanie postaw pracowników w wieku okołoemerytalnym oraz osób, które przeszły na wcześniejszą emeryturę. 3. Analiza doświadczeń krajowych międzynarodowych (w tym także analiza efektów projektów realizowanych w ramach projektów EQUAL). 4. Identyfikacja i promocja praktyk w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji kobiet na rynku pracy ze względu na wiek. 5. Kampania medialna (radio, prasa TV w tym programy cykliczne). 6. Portal internetowy.
Mierniki:	
Institucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Projekt PO KL „Aktywizacja społeczno-ekonomiczna kobiet na poziomie lokalnym i regionalnym” Budżet przeznaczony na działania na rzecz osób 50+: 5,2 mln PLN.
Okres realizacji działania:	2008-2011
Inne uwagi:	Działanie realizowane jako jeden z komponentów szerokiego projektu ukierunkowanego na aktywizację kobiet jako grupy dyskryminowanej na rynku pracy.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Promocja i wdrażanie zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach – projekty szkoleniowe dla pracodawców i pracowników
Symbol zadania:	1.4
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest przygotowanie projektów szkoleniowych dla pracodawców podnoszących umiejętność pracy z osobami w wieku 45+ oraz dla pracowników dla umiejętnego wykorzystania wiedzy i doświadczenia.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przegląd i inwentaryzacja badań i publikacji krajowych i zagranicznych w zakresie późnej dezaktywacji i zarządzania wiekiem. 2. Opracowanie i pilotaż programów szkoleniowych dla pracodawców i kadry zarządzającej (z uwzględnieniem specyfiki przedsiębiorstwa – duże, średnie, małe i mikro). 3. Opracowanie i pilotaż programów szkoleniowych dla pracowników 45/50+ mających predyspozycje do pełnienia funkcji mentora w przedsiębiorstwie. 4. Opracowanie i pilotażowe wdrażanie standardów zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach. 5. Uruchomienie w 2009 roku konkursu w ramach Poddziałania 2.1.1. „Rozwój kapitału ludzkiego przedsiębiorstw” na ponadregionalne zamknięte projekty szkoleniowo-doradcze. Elementem obowiązkowym każdego projektu w ramach ww. konkursu musi być moduł szkoleniowy i/lub doradczy kierowany do kadry zarządzającej beneficjenta pomocy z zakresu zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwie-beneficjencie pomocy oraz opracowanie strategii/planu wdrożenia zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwie-beneficjencie pomocy (o ile beneficjent pomocy nie posiada takiej strategii/planu). 6. Wprowadzenie następujących kryteriów strategicznych w ramach konkursu na ponadregionalne zamknięte projekty szkoleniowo-doradcze w roku 2009: <ol style="list-style-type: none"> a. Minimalny odsetek uczestników powyżej 45 roku życia biorących udział w modułach szkoleniowych z zakresu ICT wynosi 40% ogółu uczestników w ramach projektu. b. Spośród uczestników projektu co najmniej 40% stanowią osoby w wieku powyżej 45 lat, które otrzymują zindywidualizowane wsparcie (np. doradztwo, coaching). 7. Wprowadzenie następującego kryterium strategicznego w ramach konkursu na ogólnopolskie projekty otwarte w roku 2009: co najmniej 40 % stanowią uczestnicy w wieku powyżej 45 roku życia i jednocześnie kobiety stanowią co najmniej 55% uczestników projektu. 8. Wprowadzenie następującego kryterium strategicznego w ramach konkursu na studia podyplomowe w roku 2009: co najmniej 40% uczestników stanowią uczestnicy w wieku powyżej 45 roku życia.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przeszkolonych pracodawców. 2. Liczba pracowników objętych programem.
Instytucja odpowiedzialna:	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	<p>Projekt PO KL w ramach poddziałania 2.1.3. „Zarządzanie wiekiem w przedsiębiorstwach” Wstępny budżet: 18 mln PLN Budżet konkursu na ponadregionalne zamknięte projekty szkoleniowo-doradcze na rok 2009 wynosi 204,5 mln zł PLN (Poddziałanie 2.1.1 PO KL). Budżet konkursu na ogólnopolskie projekty otwarte na rok 2009 wynosi 204,5 mln PLN (Poddziałanie 2.1.1 PO KL). Budżet konkursu na studia podyplomowe na rok 2009 wynosi 100 mln PLN (Poddziałanie 2.1.1 PO KL).</p>
Okres realizacji działania:	2010-2015
Inne uwagi:	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Poprawa warunków pracy – modernizacja gospodarstw rolnych w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”
Symbol zadania:	1.5
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest wsparcie modernizacji gospodarstw rolnych co wpłynie na poprawę warunków pracy rolników.
Szczegółowe działania:	Refundacja części kosztów inwestycji (materialne i niematerialne) dotyczące modernizacji produkcji rolnej - lepsze wykorzystanie czynników produkcji, w tym wprowadzenie nowych technologii produkcji, poprawę jakości produkcji, różnicowanie działalności rolniczej, a także zharmonizowanie warunków produkcji rolnej z wymogami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, higieny produkcji oraz warunków utrzymania zwierząt.
Mierniki*:	Liczba gospodarstw rolnych, które otrzymały pomoc – 59 378 (wartość docelowa 2007-2013). Liczba gospodarstw, które wprowadziły nowe produkty i/lub techniki – 44 533 (wartość docelowa).
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania*:	Zadanie współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (według kursu InforEuro: 4,491) Koszt całkowity - 19 984,18 mln PLN Wydatki publiczne - 7 993,66 mln PLN (w tym 75 % EFRROW) Wydatki prywatne - 11 990,52 mln PLN
Okres realizacji działania:	2007-2013
Inne uwagi:	Szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy zawiera rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2007 r. nr 193, poz. 1397 z późn. zm.)

* dane dotyczą wszystkich beneficjentów i całego okresu wdrażania, nie ma możliwości wyodrębnienia mierników dla osób powyższej 50+

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Poprawa stanu zdrowia osób w wieku 50+ - programy profilaktyki zdrowotnej z zakresu chorób obwodowego układu nerwowego i układu ruchu
Symbol zadania:	1.6
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest opracowanie i wdrożenie programu profilaktycznego służącego poprawie zdrowia osób pracujących i zapobieganiu chorobom zawodowym i parazawodowym układu ruchu oraz chorobom zawodowym obwodowego układu nerwowego z uwzględnieniem pracowników w wieku 45-64 lata, którzy wymagają szczególnie wnikliwej opieki profilaktycznej ze względu zwiększoną częstość chorób układu ruchu oraz podatność na nadmierne obciążenia układu mięśniowo-szkieletowego podczas pracy zawodowej związanej z wiekiem.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikacja szkodliwych czynników w środowisku pracy, które mają wpływ na ryzyko wystąpienia i rozwoju chorób zawodowych i parazawodowych układu ruchu oraz chorób obwodowego układu nerwowego związanych ze sposobem wykonywania pracy u pracowników w 45-64 roku życia. 2. Usprawnienie wczesnej identyfikacji czynników ryzyka chorób układu ruchu i obwodowego układu nerwowego w środowisku pracy. 3. Podniesienie świadomości zdrowotnej pracowników w zakresie wymienionych czynników poprzez uwzględnienie specjalnych modułów dotyczących tej tematyki podczas zaplanowanych spotkań edukacyjno-informacyjnych dla pracowników i pracodawców. 4. Opracowanie kompleksowego programu profilaktycznego w zakresie zapobiegania chorobom układu ruchu i obwodowego układu nerwowego związanych ze sposobem wykonywania pracy z uwzględnieniem pracowników po 45 roku życia. 5. Określenie i ujednoczenie standardów postępowania w zakresie profilaktyki zdrowotnej przeciążeń układu ruchu spowodowanych warunkami i sposobem wykonywania pracy u osób pracujących powyżej 45 roku życia. 6. Podniesienie wiedzy i kwalifikacji zawodowych lekarzy sprawujących opiekę profilaktyczną nad pracownikami, psychologów, pracowników PIS, PIP i służb BHP w zakresie specyfiki opieki profilaktycznej nad pracownikami powyżej 45 roku życia, u których dochodzi do nadmiernych obciążeń układu ruchu i obwodowego układu nerwowego podczas wykonywania czynności zawodowych m.in. przez uwzględnienie specjalnych modułów dotyczących tej tematyki w działaniach podejmowanych w ramach programu – szkoleniach, konferencjach, materiałach edukacyjnych, stronach internetowych. 7. Uwzględnienie tematyki opieki profilaktycznej nad pracownikiem powyżej 45 roku życia w zakresie nadmiernych obciążeń układu ruchu w działalności Centrum Konsultacyjno-Diagnostycznego typu „hot-line” (e-health).
Mierniki:	Liczba osób motywowanych. Liczba osób przeszkolonych.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Zdrowia
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Projekt realizowany w ramach Działania 2.3 PO KL 0,8 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2012
Inne uwagi:	Podany szacunkowy koszt dotyczy całego realizowanego zadania. Objęciem dodatkowymi działaniami grupy osób w wieku 45 - 64 wymagać będzie około 0,51 mln PLN. Przy braku dofinansowania program będzie realizowany w dotychczasowym zakresie.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Poprawa stanu zdrowia osób w wieku 50+ - programy profilaktyki zdrowotnej z zakresu zagrożeń psychospołecznych
Symbol zadania:	1.7
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest opracowanie i wdrożenie programu profilaktycznego służącego poprawie zdrowia osób pracujących oraz zapobieganiu narażeniu na psychospołeczne zagrożenia występujące w środowisku pracy i/ lub ograniczenia jego negatywnych skutków dla zdrowia i funkcjonowania pracowników. W opracowywanym programie profilaktycznym uwzględnione zostaną zagadnienia związane z podtrzymaniem zdrowia i zdolności do pracy pracowników w wieku 45-64 lata.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikacja psychospołecznych zagrożeń występujących w środowisku pracy, które są gorzej tolerowane przez pracowników starszych. 2. Opracowanie metodyki identyfikacji takich zagrożeń w środowisku pracy. 3. Podniesienie świadomości zdrowotnej pracowników w zakresie wymienionych zagrożeń poprzez uwzględnienie specjalnych modułów dotyczących tej tematyki podczas zaplanowanych spotkań edukacyjno-informacyjnych dla pracowników i pracodawców. 4. Podniesienie wiedzy i kwalifikacji zawodowych lekarzy sprawujących opiekę profilaktyczną nad pracownikami, psychologów, pracowników PIP i służb BHP w zakresie rozpoznawania psychospołecznych zagrożeń źle tolerowanych przez pracowników starszych i promowanie działań nacelowanych na redukcję lub eliminację tych zagrożeń z ich środowiska pracy.
Mierniki:	Liczba osób motywowanych. Liczba osób przeszkolonych.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Zdrowia
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Projekt realizowany w ramach Działania 2.3 PO KL. 0,7 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2012
Inne uwagi:	Podany szacunkowy koszt dotyczy całego realizowanego zadania. Objęciem dodatkowymi działaniami grupy osób w wieku 45+ - 64 lata wymagać będzie około 0,55 mln PLN. Przy braku dofinansowania program będzie realizowany w dotychczasowym zakresie

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Poprawa stanu zdrowia osób w wieku 50+ - programy profilaktyki zdrowotnej z zakresu chorób alergicznych
Symbol zadania:	1.8
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest opracowanie i wdrożenie programu profilaktycznego służącego poprawie zdrowia osób pracujących i zapobieganiu chorobom zawodowym pochodzenia alergicznego z uwzględnieniem pracowników w wieku 45-64 lata, którzy wymagają szczególnie wnikliwej opieki profilaktycznej ze względu na wynikającą z naturalnych zmian biologicznych zwiększoną podatność na działanie alergenów dla zdrowia w środowisku pracy.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikacja szkodliwych czynników w środowisku pracy, które mają wpływ na ryzyko wystąpienia i rozwoju chorób alergicznych u pracowników w 45-64 roku życia. 2. Usprawnienie procedur wczesnej identyfikacji takich zagrożeń w środowisku pracy. 3. Podniesienie świadomości zdrowotnej pracowników w zakresie wymienionych zagrożeń poprzez uwzględnienie specjalnych modułów dotyczących tej tematyki podczas zaplanowanych spotkań edukacyjno-informacyjnych dla pracowników i pracodawców. 4. Określenie i ujednoczenie standardów postępowania w zakresie profilaktyki zdrowotnej chorób alergicznych u osób pracujących powyżej 45 roku życia. 5. Podniesienie wiedzy i kwalifikacji zawodowych lekarzy sprawujących opiekę profilaktyczną nad pracownikami, psychologów, pracowników PIS, PIP i służb BHP w zakresie specyfiki opieki profilaktycznej nad pracownikami powyżej 45 roku życia, eksponowanymi na silne alergeny, m.in. przez uwzględnienie specjalnych modułów dotyczących tej tematyki w działaniach podejmowanych w ramach programu – szkoleniach, konferencjach, materiałach edukacyjnych, stronach internetowych. 6. Uwzględnienie tematyki opieki nad pracownikiem powyżej 45 roku życia narażonym na czynniki alergizujące w miejscu pracy w działalności Centrum Konsultacyjno-Diagnostycznego typu „hot-line” (e-health).
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób motywowanych. 2. Liczba osób przeszkolonych.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Zdrowia
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Projekt realizowany w ramach Działania 2.3 PO KL. 0,78 mln PLN
Okres realizacji działania:	2008-2012
Inne uwagi:	Podany szacunkowy koszt dotyczy całego realizowanego zadania. Objęciem dodatkowymi działaniami grupy osób w wieku 45+ - 64 lata wymagać będzie około 0,55 mln PLN. Przy braku dofinansowania program będzie realizowany w dotychczasowym zakresie

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Poprawa stanu zdrowia osób w wieku 50+ - programy profilaktyki zdrowotnej z zakresu chorób obwodowego układu nerwowego i układu ruchu, choroby układu krążenia
Symbol zadania:	1.9
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest przygotowanie i wdrożenie programu profilaktyki chorób układu krążenia uwzględniającego czynniki środowiska pracy i ukierunkowanego na wybrane grupy zawodowe, ze szczególnym uwzględnieniem problemów zdrowotnych pracowników w wieku 45-64 lata. Nowe trendy w gospodarce i zmieniające się warunki pracy sprawiają, że pojawiają się nowe zagrożenia związane zarówno z wprowadzaniem nowoczesnych technologii jak i nowych sposobów organizacji pracy, wśród nich praca z dużym obciążeniem nerwowo-emocjonalnym, różne formy pracy zmianowej, praca z dużym obciążeniem statycznym, praca siedząca itp. Czynniki te mogą przyczyniać się do powstania i rozwoju chorób układu krążenia, uznawanych z tego względu za choroby związane z pracą. Problem ten jest szczególnie ważny dla osób starszych, które gorzej tolerują zmiany w środowisku pracy, i u których częściej występują choroby układu krążenia.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identyfikacja czynników występujących w środowisku pracy, które mają wpływ na ryzyko wystąpienia i rozwoju chorób układu krążenia u pracowników w 45-64 roku życia. 2. Opracowanie programów profilaktycznych, ukierunkowanych na czynniki zawodowe ze szczególnym uwzględnieniem problemów zdrowotnych starszych pracowników. 3. Podniesienie świadomości zdrowotnej pracowników w zakresie czynników ryzyka chorób układu krążenia (spotkania informacyjno - edukacyjne). 4. Przygotowanie i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych dotyczących wpływu czynników zawodowych na rozwój chorób układu sercowo-naczyniowego, z uwzględnieniem związanych z wiekiem zmian fizjologicznych i konsekwencji zdrowotnych (szkolenia, konferencje, materiały edukacyjne). 5. Przeprowadzenie szkoleń dla lekarzy medycyny pracy, służb BHP i pracodawców.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób motywowanych. 2. Liczba osób przeszkolonych.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Zdrowia
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Projekt realizowany w ramach Działania 2.3 PO KL. 0,78 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2012
Inne uwagi:	Podany szacunkowy koszt dotyczy całego realizowanego zadania. Objęciem dodatkowymi działaniami grupy osób w wieku 45+ - 64 lata wymagać będzie około 0,49 mln PLN. Przy braku dofinansowania program będzie realizowany w dotychczasowym zakresie

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Opracowanie kompleksowych programów profilaktycznych dla osób 50+ ukierunkowanych na powrót do pracy z zakresu chorób skóry
Symbol zadania:	1.10
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest opracowanie kompleksowego programu ukierunkowanego na powroty do pracy pracowników w wieku 45-64 lata ze stwierdzonymi chorobami zawodowymi skóry lub pracowników, w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy, jednak nie orzeczono prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wytypowanie najważniejszych grup zawodowych, do których zostanie skierowany program ukierunkowany na powrót do pracy. 2. Określenie instytucji odpowiedzialnych za aktywację zawodową pracowników, które powinny wziąć udział w realizacji projektu. 3. Opracowanie programu ukierunkowanego na powrót do pracy osób, u których stwierdzono chorobę zawodową lub orzeczono niezdolność do pracy, jednak nie orzeczono prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.
Mierniki:	<p>Liczba odbiorców bezpośrednich:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. osoby, u których orzeczono niezdolność do pracy spowodowaną stwierdzoną chorobą zawodową (wartość docelowa: 50 osób), 2. osoby w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy, jednak nie orzeczono prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, 3. pracownicy urzędów pracy (wartość docelowa: 50 osób). <p>Liczba odbiorców pośrednich - lekarze orzekający w zespołach funkcjonujących przy: ZUS; KRUS; przy zespołach orzekających ds. niepełnosprawności (wartość docelowa: 50 osób).</p>
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Zdrowia
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Projekt realizowany w ramach Działania 2.3 PO KL. 0,7 mln PLN
Okres realizacji działania:	2010-2012
Inne uwagi:	Podany szacunkowy koszt dotyczy całego realizowanego zadania. Objęciem dodatkowymi działaniami grupy osób w wieku 45+ - 64 lata wymagać będzie około 0,35 mln PLN. Przy braku dofinansowania program będzie realizowany w dotychczasowym zakresie.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Upowszechnianie wiedzy na temat przepisów prawa pracy zakazujących jakiegokolwiek dyskryminacji w zatrudnieniu ze względu na wiek i niepełnosprawność.
Symbol zadania:	1.11
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem realizacji tego zadania jest ograniczenie przejawów dyskryminacji w zatrudnieniu ze względu na wiek i niepełnosprawność, co jest możliwe do osiągnięcia także poprzez informowanie odbiorców norm prawnych o przepisach prawa pracy obowiązujących w tym zakresie.
Szczegółowe działania:	1. Przygotowanie informacji dotyczącej powszechnie obowiązujących rozwiązań prawnych dotyczących zakazu jakiegokolwiek dyskryminacji w zatrudnieniu ze względu na wiek i niepełnosprawność i zamieszczenie jej na stronach internetowych MPiPS.
Mierniki:	Liczba wejść na link zawierający informacje o przepisach prawa zakazujących dyskryminacji
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	W ramach budżetu MPiPS.
Okres realizacji działania:	2009 r.
Inne uwagi:	

Karty zadaniowe dla Celu 2
„Poprawa kompetencji i kwalifikacji pracowników po 50-tym roku
życia”

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

<i>Nazwa zadania:</i>	Diagnoza kompetencji osób dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku 50+
<i>Symbol zadania:</i>	2.1
<i>Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)</i>	Celem zadania jest przeprowadzenie innowacyjnego badania kompetencji osób dorosłych w Polsce, w ramach międzynarodowego projektu badań PIAAC koordynowanego przez OECD. Badanie będzie kładło szczególny nacisk na kompetencje osób starszych dzięki zwiększeniu próby badawczej w tej grupie osób.
<i>Szczegółowe działania:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i przeprowadzenie pilotażu w oparciu o wytyczne OECD 2. Przygotowanie i przeprowadzenie badania głównego w oparciu o wytyczne OECD 3. Przygotowanie raportu z badań
<i>Mierniki:</i>	1. Wyniki badania kompetencji osób dorosłych w zakresie umiejętności czytania, liczenia i rozwiązywania problemów związanych z nowymi technologiami
<i>Instytucja odpowiedzialna:</i>	Ministerstwo Edukacji Narodowej w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej
<i>Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:</i>	8 mln PLN
<i>Okres realizacji działania:</i>	2008-2013
<i>Inne uwagi:</i>	OECD planuje, że badanie PIAAC będzie cykliczne, podobnie jak PISA.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Profesjonalizacja usług rynku pracy z uwzględnieniem specyfiki potrzeb klientów w wieku 45 lat i więcej
Symbol zadania:	2.2
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest przygotowanie pracowników służb zatrudnienia do świadczenia usług rynku pracy na wysokim poziomie, z uwzględnieniem potrzeb osób w wieku 45 i więcej lat.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeszkolenie kadry urzędów pracy i innych instytucji rynku pracy w ramach projektu POKL „Szkolenia modułowe pracowników instytucji rynku pracy, realizujących usługi rynku pracy i programy aktywizacji zawodowej”. 2. Przygotowanie pakietów dydaktycznych i platformy informatycznej, w ramach projektu „Oferta szkoleń w technologii e-learning dla pracowników instytucji rynku pracy, bazująca na programach modułowych opracowanych w ramach SPO RZL”, z uwzględnieniem potrzeb osób w wieku 45 lat i więcej.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba przeszkolonych osób. Wartość docelowa: 2000 pracowników instytucji rynku pracy i 100 trenerów przeszkolonych do końca 2010 r. 2. Opracowane i przetestowane pakiety dydaktyczne szkoleń modułowych dla służb zatrudnienia dostępne powszechnie z platformy e-learningowej. Docelowo pakiety dla 20 programów szkoleń e-learningowych do połowy 2010 r.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. 21 mln PLN 2. 4,3 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2010
Inne uwagi:	Za wdrożenie projektów POKL odpowiada Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich. Projekt „Szkolenia modułowe pracowników instytucji rynku pracy ....” jest w fazie wyłaniania wykonawcy, zaś projekt „Oferta szkoleń w technologii e-learning ...” jest w fazie zatwierdzania wniosku o sfinansowanie ze środków POKL. Oba projekty mogą mieć opóźnienia.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

<i>Nazwa zadania:</i>	Opracowanie i wdrożenie działań na rzecz uczenia się przez całe życie
<i>Symbol zadania:</i>	2.3
<i>Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)</i>	Celem zadania jest opracowanie i wdrożenie działań na rzecz uczenia się przez całe życie, w tym w szczególności działań skierowanych do osób powyżej 45 roku życia.
<i>Szczegółowe działania:</i>	
<i>Mierniki:</i>	
<i>Instytucja odpowiedzialna:</i>	
<i>Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:</i>	
<i>Okres realizacji działania:</i>	
<i>Inne uwagi:</i>	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”.
Symbol zadania:	2.4
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest przygotowanie i przeprowadzenie szkoleń zawodowych dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie, ukierunkowanych na poprawę umiejętności i kwalifikacji tych osób.
Szczegółowe działania:	1. Wspieranie projektów, polegające na organizacji szkoleń zawodowych (kursy, warsztaty, wizyty studyjne) dla rolników, posiadaczy lasów oraz osób planujących podjęcie działalności rolniczej.
Mierniki*:	1. Liczba uczestników szkoleń – 400 000 (wartość docelowa 2007-2013). 2. Liczba dni odbytych szkoleń – 800 000 (wartość docelowa 2007-2013). 3. Liczba projektów - 500 (wartość docelowa 2007-2013). 4. Liczba szkoleń – 10 000 (wartość docelowa 2007-2013).
Institucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania*:	Program współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (według kursu InforEuro: 4,491) - 1 79,64 mln PLN (w tym 75% EFRROW)
Okres realizacji działania:	2007-2013
Inne uwagi:	<u>Wsparcie w ramach działania jest dostępne na ogólnych zasadach dla rolników i posiadaczy lasów.</u> W działaniu nie występuje kryterium wiekowe. Zadanie realizowane jest w ramach Działania „Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie”, przewidzianego w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

* dane dotyczą wszystkich beneficjentów i całego okresu wdrażania, nie ma możliwości wyodrębnienia mierników dla osób powyższej 50+

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Pomoc doradcza dla rolników i posiadaczy lasów w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Symbol zadania:	2.5
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest zapewnienie rolnikom i posiadaczom lasu dostępu do usług doradztwa rolniczego i leśnego.
Szczegółowe działania:	Rolnicy i posiadacze lasów wybiorą uprawniony podmiot doradczy, który będzie pomagać w dostosowaniu gospodarstwa do wymogów unijnych. ARiMR zrefunduje rolnikom 80 % wartości usług doradczych. Beneficjenci (rolnicy i posiadacze lasu) będą mogli występować o zwrot kosztów usług doradczych określonych w katalogu usług doradczych. Pomoc doradczą będą mogli świadczyć podmioty publiczne, ośrodki doradztwa rolniczego, izby rolnicze oraz podmioty prywatne po uzyskaniu akredytacji MRiRW.
Mierniki*:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba producentów rolnych, którym udzielono pomocy – 570 000 (wartość docelowa 2007-2013). 2. Liczba posiadaczy lasów, którym udzielono pomocy - 30 000 (wartość docelowa 2007-2013). 3. Liczba wykonanych usług - 1 200 000 (wartość docelowa 2007-2013).
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania*:	Program współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (według kursu InforEuro: 4,491) Koszt całkowity - 1 964,81 mln PLN Wydatki publiczne - 1 571,85 mln PLN (w tym 75 % EFRROW) Wydatki prywatne - 392,96 mln PLN
Okres realizacji działania:	2007-2013
Inne uwagi:	Wsparcie w ramach działania jest dostępne <u>na ogólnych zasadach dla wszystkich rolników i posiadaczy lasów, posiadających gospodarstwo rolne na terytorium Polski.</u> W tym działaniu nie występuje kryterium wiekowe. Zadanie realizowane jest w ramach Działania „Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów”, przewidzianego w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

* dane dotyczą wszystkich beneficjentów i całego okresu wdrażania, nie ma możliwości wyodrębnienia mierników dla osób powyższej 50+

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Upowszechnienie kształcenia ustawicznego dla osób pracujących w wieku 45 lat i więcej - zmiany regulacyjne
Symbol zadania:	2.6
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest wprowadzenie zmian prawnych mających na celu ułatwienie dostępu oraz zwiększenie wsparcia publicznego dla inicjatyw szkoleniowych osób pracujących w wieku 45 i więcej lat.
Szczegółowe działania:	Wprowadzenie zmian w ustawie <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> : <ol style="list-style-type: none"> 1. umożliwienie pracownikom w wieku 45+ otrzymania z urzędu pracy pomocy na podnoszenie kwalifikacji (skierowanie na szkolenie, sfinansowanie kosztów egzaminów, sfinansowanie studiów podyplomowych, możliwość skorzystania z pożyczki szkoleniowej), 2. wsparcie pracodawców inwestujących w szkolenia pracowników (ułatwienie tworzenia i wykorzystania Funduszu szkoleniowego, ułatwienia w otrzymaniu środków Funduszu Pracy na dofinansowanie szkoleń pracujących, ze szczególnym uwzględnieniem grupy w wieku 45 lat i powyżej).
Mierniki:	1. Projekt nowelizacji ustawy
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	W ramach budżetu instytucji odpowiedzialnej.
Okres realizacji działania:	2008 r.
Inne uwagi:	Zadanie zostało wykonane: znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy została przyjęta przez Sejm w dniu 19 grudnia 2008 r., opublikowana: Dz. U. Nr 6, poz.33 Zmiany weszły w życie 1 lutego 2009 r.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Ułatwienie podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników, w tym także w wieku 50+
Symbol zadania:	2.7
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest stworzenie elastycznych, ustawowych podstaw prawnych do realizacji obowiązku pracodawcy polegającego na ułatwianiu pracownikom podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
Szczegółowe działania:	1. Opracowanie projektu ustawy nowelizującej Kodeks pracy, który m.in. określałby zasady zawierania między stronami stosunku pracy umowy w sprawie podnoszenia przez pracownika kwalifikacji zawodowych, a także wyznaczałby minimalny zakres uprawnień przysługujących pracownikowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe.
Mierniki:	1. Projekt nowelizacji Kodeksu pracy.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	W ramach budżetu instytucji odpowiedzialnej.
Okres realizacji działania:	2009/2010
Inne uwagi:	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Opracowanie i wdrożenie krajowych ram kwalifikacji (KRK) spójnych z europejskimi ramami kwalifikacji (ERK)
Symbol zadania:	2.8
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest motywowanie obywateli do stałego uczenia się i podnoszenia kwalifikacji poprzez opracowanie nowej klasyfikacji efektów uczenia się, która ma ułatwić mobilność obywateli między instytucjami systemu kształcenia i szkolenia oraz sektorami gospodarki w kraju, a także między systemami edukacji i rynkami pracy w obszarze Unii Europejskiej.
Szczegółowe działania:	2008-2009 r.: 1. Badanie i analiza systemu kwalifikacji w Polsce. 2. Opracowanie modelu KRK. 2010 r.: Odniesienie krajowego systemu kwalifikacji do europejskich ram kwalifikacji za pośrednictwem KRK. 2011-2013 r.: Przygotowanie warunków do umieszczenia na nowych świadectwach, dyplomach i dokumentach Europass potwierdzających uzyskane kwalifikacje odniesień do odpowiedniego poziomu ERK. Wdrażanie zmian w krajowym systemie kwalifikacji zgodnych ze standardami KRK.
Mierniki:	1. Liczba kwalifikacji zidentyfikowanych w ramach KRK. 2. Liczba kwalifikacji podstawowych dla rynku pracy opisanych według standardów KRK. 3. Liczba specjalistów przygotowanych metodycznie do opisywania kwalifikacji zgodnie ze standardami KRK.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	W pierwszym okresie realizacji, tj. w latach 2008-2009, zadanie finansowane jest w ramach projektu ujętego w Priorytet III PO Kapitał Ludzki pn. „Opracowanie bilansu kwalifikacji i kompetencji dostępnych na rynku pracy w Polsce oraz modelu Krajowych Ram Kwalifikacji” (planowany budżet zadania – 3,8 mln PLN). Łączna kwota środków przewidzianych w PO KL w Priorytecie III na realizację projektów dotyczących KRK oraz zmian w krajowym systemie kwalifikacji w latach 2008-2013 wynosi 22,3 mln EUR.
Okres realizacji działania:	2008-2013
Inne uwagi:	Zadanie ma charakter bezprecedensowy - w Polsce nie ma doświadczeń w kompleksowym badaniu całego systemu kwalifikacji, w tym nie stworzono odpowiednio ukierunkowanych instytucji (m.in. Polska nie brała udziału w przeglądzie OECD dot. krajowych systemów kwalifikacji na początku bieżącej dekady). Nie ma także tradycji systematyzowania całego zakresu kwalifikacji w oparciu o klasyfikację efektów uczenia się, tj. niezależnie od miejsca, czasu i sposobu nabywania kwalifikacji. Z tego względu możliwe są zmiany koncepcji realizacji zadania na dalszych etapach.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Ogólnopolskie kampanie upowszechniające model uczenia się przez całe życie
Symbol zadania:	2.9
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest wzrost świadomości społecznej odbiorców kampanii w zakresie konieczności uczenia się przez całe życie oraz zmiana postaw społecznych wobec idei uczenia się przez całe życie.
Szczegółowe działania:	Cel zostanie osiągnięty poprzez następujące zadania: <ol style="list-style-type: none"> 1. Upowszechnianie materiałów promocyjnych dotyczących koncepcji uczenia się przez całe życie. 2. Zrealizowanie serii audycji radiowych, spotów TV. 3. Publikację artykułów sponsorowanych nt. edukacji przedszkolnej i uczenia się przez całe życie. 4. Badania opinii społecznej NT. uczenia się przez całe życie. 5. Realizowanie konkursu na szerzenie dobrych praktyk, stworzenie strony www poświęconej tematyce kampanii.
Mierniki:	
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	25,8 mln PLN
Okres realizacji działania:	04.2008 – 12.2011
Inne uwagi:	Projekt PO KL w ramach poddziałania 3.4.2

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Wspieranie kształcenia ustawicznego osób w wieku 50+
Symbol zadania:	2.10
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest rozwój formalnego kształcenia ustawicznego kierowanego do osób dorosłych (w tym do osób w wieku 50+).
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Programy formalnego kształcenia ustawicznego skierowane do osób dorosłych (w tym do osób po 50. roku życia), które chciałyby podwyższyć swoje wykształcenie i kwalifikacje ogólne i zawodowe. 2. Kampanie informacyjne w zakresie formalnego kształcenia ustawicznego, w tym w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy. 3. Programy formalnego potwierdzania kwalifikacji ogólnych i zawodowych zdobytych w sposób pozaformalny i nieformalny (egzamininy zewnętrzne, potwierdzanie posiadanych kwalifikacji). 4. Wsparcie dla szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego. 5. Usługi doradcze w zakresie wyboru ścieżki kształcenia formalnego, w kontekście potrzeb regionalnego rynku prac.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób w wieku 55-64 lata, które otrzymały wsparcie w ramach projektów na rzecz rozwoju wykształcenia i kompetencji w PO KL.
Instytucja odpowiedzialna:	Urzędy Marszałkowskie oraz Wojewódzkie Urzędy Pracy pełniące funkcje IP/IP2 w ramach komponentu regionalnego PO KL
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	323,7 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2013
Inne uwagi:	Zadanie realizowane w ramach Priorytetu IX PO KL „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach” (Działanie 9.3), przy wykorzystaniu doświadczeń zdobytych w ramach IW EQUAL.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Wsparcie na rzecz osób zatrudnionych w wieku 50+
Symbol zadania:	2.11
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest pomoc na rzecz osób w wieku 50+ służąca utrzymaniu ich na rynku pracy, m.in. poprzez podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkolenia skierowane do osób zatrudnionych posiadających niskie kwalifikacjach lub innych zatrudnionych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności zawodowych. 2. Ogólne i specjalistyczne szkolenia kierowane do pracowników przedsiębiorstw, m.in. w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, organizacji pracy, wykorzystania nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych. 3. Szkolenia przekwalifikujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych dla pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne. 4. Usługi doradcze dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba pracujących osób dorosłych powyżej 50. roku życia, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych realizowanych w PO KL. <p>Wartość docelowa: 40 000</p>
Instytucja odpowiedzialna:	Urzędy Marszałkowskie oraz Wojewódzkie Urzędy Pracy pełniące funkcje IP/IP2 w ramach komponentu regionalnego PO KL
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	832 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2013
Inne uwagi:	Zadanie realizowane w ramach Priorytetu VIII PO KL Regionalne kadry gospodarki (Działanie 8.1), przy wykorzystaniu doświadczeń zdobytych w ramach IW EQUAL.

Karty zadaniowe dla Celu 3
„Zmniejszenie kosztów pracy związanych z zatrudnieniem
pracowników po 50-tym roku życia”

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Zwolnienie pracodawców z obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za pracowników w wieku okołiemerytalnym
Symbol zadania:	3.1
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest zmniejszenie kosztów pracy związanych z zatrudnieniem lub utrzymaniem w zatrudnieniu pracowników zbliżających się do wieku emerytalnego, związanych z obowiązkiem opłacania składek na FP i FGŚP
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wprowadzających zwolnienie pracodawców ze składek na FP za pracowników w wieku 55 więcej lat (kobiety) oraz 60 i więcej lat (mężczyźni) oraz okresowe, roczne zwolnienie z ww. składek za zatrudnianych bezrobotnych w wieku 50 i więcej lat. 2. Zmiany przepisów ustawy o ochronie roszczeń pracowniczych wprowadzających zwolnienie jak wyżej ze składek na FGŚP.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba pracowników objętych zwolnieniem. 2. Kwota udzielonych ulg.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Zwolnienie pracodawców z opłacania składek spowoduje zmniejszenie przychodów Funduszu Pracy w wysokości ok. 800 mln PLN i FGŚP w wysokości ok. 33 mln PLN.
Okres realizacji działania:	2008 r.
Inne uwagi:	Zadanie zostało wykonane: znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy została przyjęta przez Sejm w dniu 19 grudnia 2008 r., opublikowana: Dz. U. Nr 6, poz.33 Zmiany wejdą w życie 1 lipca 2009 r.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Zmniejszenie liczby dni choroby, za które pracodawca płaci wynagrodzenie za czas choroby w przypadku pracowników w wieku 50 i więcej lat
Symbol zadania:	3.2
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest wprowadzenie zmian do ustawy – Kodeks Pracy, które będą skutkowały obniżeniem kosztów pracy związanych z finansowaniem choroby pracowników przez pracodawców, poprzez zmniejszenie z 33 do 14 liczby dni choroby, za które wynagrodzenie opłaca pracodawca.
Szczegółowe działania:	1. Zmiany ustawy – Kodeks Pracy.
Mierniki:	1. Kwota oszczędności pracodawców związanych z krótszym finansowaniem choroby. 2. Projekt nowelizacji.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Zmiany skutkować będą zwiększeniem wydatków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (a tym samym obniżeniem wydatków ponoszonych przez pracodawców) o kwotę ok. 0,4 mld PLN w 2009 r.
Okres realizacji działania:	2008 r.
Inne uwagi:	Zadanie zostało wykonane: znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy została przyjęta przez Sejm w dniu 19 grudnia 2008 r., opublikowana: Dz. U. Nr 6, poz.33 Zmiany weszły w życie 1 lutego 2009 r.

Karty zadaniowe dla Celu 4
„Aktywizacja bezrobotnych lub zagrożonych utratą pracy po 50-tym
roku życia”

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Upowszechnienie programów rynku pracy dla osób w wieku 45 i więcej lat
Symbol zadania:	4.1
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest zwiększenie zasięgu programów rynku pracy dla osób powyżej 45 roku życia, tak by obejmowały one nie tylko osoby bezrobotne, ale także poszukujące pracy, zagrożone utratą pracy oraz bierne zawodowo.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany w przepisach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w tym zmiana definicji osoby mogącej ubiegać się o pomoc w PUP. 2. Utworzenie rezerwy Funduszu Pracy na dodatkowe programy aktywizacji osób w wieku 45 i więcej lat.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób objętych programem. 2. Kwota udzielonego wsparcia z Funduszu Pracy.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Zgodnie z Regulaminem z dnia 30.01.2009 r. ustanowienia i dysponowania rezerwą środków Funduszu Pracy przez Ministra przeznaczona się 60 mln złotych na realizację programów zwiększających aktywność zawodową osób w wieku 45/50 plus.
Okres realizacji działania:	10.03-31.12.2009
Inne uwagi:	Zmiany przepisów w tym zakresie weszły w życie w 2009 r. Rezerwa Funduszu Pracy została na powyższy cel została uruchomiona także w 2008 r.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Upowszechnienie kształcenia ustawicznego osób bezrobotnych i poszukujących pracy w wieku 50 i więcej lat – zmiany regulacyjne
Symbol zadania:	4.2 Upowszechnienie programów rynku pracy dla osób w wieku 45 i więcej lat
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest zwiększenie dostępności i poszerzenie oferty edukacyjnej w ramach programów rynku pracy, z uwzględnieniem potrzeb osób bezrobotnych i poszukujących pracy w wieku 50 lat i więcej.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie zmian w ustawie <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i>: <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępu do usług i instrumentów rynku pracy mających na celu podnoszenie kwalifikacji dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym w wieku 50 lat i więcej, • wprowadzenie nowego programu aktywizacji, łączącego naukę z pracą. 2. Przygotowanie i wdrożenie rozporządzenia określającego warunki realizacji nowego programu aktywizacji łączącego naukę z pracą.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt nowelizacji ustawy. 2. Projekt rozporządzenia.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	W ramach budżetu instytucji odpowiedzialnej.
Okres realizacji działania:	2008-2009
Inne uwagi:	<p>Zadanie 1) zostało wykonane: znowelizowana ustawa <i>o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy</i> została przyjęta przez Sejm w dniu 19 grudnia 2008 r., opublikowana: Dz. U. Nr 6, poz.33, weszła w życie 1 lutego 2009 r.</p> <p>Zadanie 2) zostało wykonane: rozporządzenie z dnia 7 kwietnia 2009 roku w sprawie przygotowania zawodowego dorosłych (Dz. U. Nr 61, poz. 502).</p>

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Budowanie indywidualnych planów działania dla osób w wieku 45+
Symbol zadania:	4.3
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest wsparcie osób w wieku 45 i więcej lat, które poszukują pracy poprzez budowanie dostosowanych do ich potrzeb indywidualnych planów działania.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie metodologii tworzenia indywidualnych planów działania. 2. Przeprowadzenie szkolenia grupy doradców zawodowych z centrów informacji i planowania kariery zawodowej WUP w zakresie tworzenia indywidualnych planów działania .
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzona metodologia tworzenia indywidualnych planów działania. 2. Liczba przeszkolonych doradców zawodowych.
Institucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	80 tys PLN ze środków Funduszu Pracy
Okres realizacji działania:	2010 r.
Inne uwagi:	<p>Realizacja zadania wymaga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyłonienia autorów opracowania metodologii tworzenia IPD i programu szkolenia oraz trenerów • przeprowadzenia rekrutacji uczestników szkolenia • wynajęcia sal do przeprowadzenia szkoleń, zapewnienia posiłków i noclegów dla uczestników szkolenia • wydania materiałów szkoleniowych • przeprowadzenia szkolenia dla kadry CIiPKZ • przeprowadzenia ewaluacji szkolenia

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Spółdzielczość socjalna na rzecz aktywizacji osób po 50 roku życia
Symbol zadania:	4.4
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest zwiększenie liczby grup założycielskich spółdzielni socjalnych spośród osób po 50-tym roku życia poprzez promowanie rozwiązań prawno-ekonomicznych w środowisku osób bezrobotnych po 50-tym roku życia przez sieć Ośrodków Wsparcia Spółdzielni Socjalnych (OWSS) tworzoną w ramach programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej „Wspieranie rozwoju spółdzielczości socjalnej”.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie sieci OWSS, powstających w wyniku inicjatywy programowej Ministra Pracy i Polityki Społecznej – każdego roku wybierana jest grupa instytucji, którym zleca się zadanie polegające na utworzeniu, oraz funkcjonowaniu ośrodka. W 2008 r. takich ośrodków było 14. 2. Świadczenie przez OWSS pakietu usług doradczych oraz udzielanie wsparcia finansowego dla grup założycielskich z preferowaniem w okresie 2010 -2011 takich projektów, w których założycielami spółdzielni socjalnych będą osoby po 50-tym roku życia.
Mierniki:	1. Liczba spółdzielni socjalnych założonych przez osoby bezrobotne po 50-tym roku życia.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki budżetowe w części 44. <i>Zabezpieczenie społeczne</i>, przeznaczane na realizację programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej – w zależności od wielkości ustalonej w budżecie. 2. Fundusz Pracy – środki zgodnie z obowiązującymi przepisami.
Okres realizacji działania:	Realizacja w okresie 2010 – 2011 zgodnie z harmonogramem programu zatwierdzanym co roku przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.
Inne uwagi:	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Wspieranie lokalnych inicjatyw uwzględniających stosowanie aktywnych form pomocy społecznej wobec osób bezrobotnych w wieku po 50-tym roku życia
Symbol zadania:	4.5
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest wykorzystanie aktywnych form pomocy społecznej: usług reintegracji społecznej i zawodowej świadczonych przez centra i kluby integracji społecznej, w tym indywidualnych programów zatrudnienia socjalnego oraz lokalnych programów prac społecznie użytecznych oraz robot publicznych przez samorządy gminne.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej samorządowych przedsięwzięć w ramach programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu społecznemu”, poprzez wybieranie najefektywniejszych projektów zgłaszanych w rocznych konkursach do dofinansowania. 2. Promowanie <i>dobrych praktyk</i> samorządów gminnych wykorzystujących aktywne formy pomocy społecznej w przedsięwzięciach ukierunkowanych na rozwój budownictwa socjalnego.
Mierniki:	1. Liczba podjętych przez samorząd gminnych inicjatyw.
Institucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Środki budżetowe w części 44. <i>Zabezpieczenie społeczne</i>, przeznaczane na realizację programu Ministra Pracy i Polityki Społecznej – w zależności od wielkości ustalonej w budżecie. 2. Fundusz Pracy – środki zgodnie z obowiązującymi przepisami.
Okres realizacji działania:	Realizacja w okresie 2010 – 2011 zgodnie z harmonogramem programu zatwierdzanym co roku przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej.
Inne uwagi:	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Działania na rzecz integracji społecznej osób w wieku 50+.
Symbol zadania:	4.6
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest podniesienie poziomu integracji społecznej oraz przywrócenie na rynek pracy osób w wieku 50+ zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie zdolności do podjęcia zatrudnienia przez osoby 50+, m.in. poprzez zatrudnienie socjalne, szkolenia oraz zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy. 2. Usługi o charakterze edukacyjnym, zdrowotnym i społecznym, wspierające mobilność osób starszych na rynku pracy.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 55-64 lata, które otrzymały wsparcie w ramach projektów PO KL.
Instytucja odpowiedzialna:	Urzędy Marszałkowskie oraz Wojewódzkie Urzędy Pracy pełniące funkcje IP/IP2 w ramach komponentu regionalnego PO KL.
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	884 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2013
Inne uwagi:	Zadanie realizowane w ramach Priorytetu VII PO KL Promocja integracji społecznej (Działanie 7.1), przy wykorzystaniu doświadczeń zdobytych w ramach IW EQUAL.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Przeciwdziałanie wykluczeniu osób w wieku 50+ i wzmacnianie sektora ekonomii społecznej.
Symbol zadania:	4.7
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest integracja osób w wieku 50+ na rynku pracy.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój usług społecznych wspierających osoby 50+ w przezwyciężaniu indywidualnych barier w powrocie na rynek pracy. 2. Kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji zawodowych dla osób 50+ zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3. Poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne lub zawodowe, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej osób 50+. 4. Promocja i wsparcie wolontariatu, w zakresie integracji osób 50+ wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. 5. Staże i zatrudnienie subsydiowane osób 50+ zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Mierniki:	1. Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 55-64 lata, które otrzymały wsparcie w ramach projektów PO KL.
Instytucja odpowiedzialna:	Urzędy Marszałkowskie oraz Wojewódzkie Urzędy Pracy pełniące funkcje IP/IP2 w ramach komponentu regionalnego PO KL.
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	374 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2013
Inne uwagi:	Zadanie realizowane w ramach Priorytetu VII PO KL Promocja integracji społecznej (Działanie 7.2), przy wykorzystaniu doświadczeń zdobytych w ramach IW EQUAL.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Aktywizacja ludzi starych, integracja międzypokoleniowa
Symbol zadania:	4.8
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest aktywizowanie ludzi starych i rozwijanie solidarności międzypokoleniowej w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finansowanie działań z zakresu rozwijania form uczestnictwa ludzi starych w środowisku lokalnym. 2. Finansowanie działań z zakresu wzmocnienia podmiotowości społecznej ludzi starych w środowisku lokalnym. 3. Finansowanie działań integrujących seniorów i młodych.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba projektów dofinansowanych w ramach obszaru 6 Priorytetu III. 2. Liczba beneficjentów ostatecznych objętych działaniami w ramach obszaru 6 Priorytetu III.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	<p>Aktywizacja ludzi starych, integracja międzypokoleniowa to 6 obszar wsparcia w Priorytecie III Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich – Integracja i aktywizacja społeczna. Zabezpieczenie społeczne.</p> <p>Na realizację Priorytetu III, w ramach zapisanej w FIO alokacji, przewidziano 18,6 mln zł rocznie. Kwota dofinansowania projektów w ramach obszaru wsparcia <i>Aktywizacja ludzi starych, integracja międzypokoleniowa</i> zależeć będzie z jednej strony od liczby złożonych w konkursie projektów, z drugiej zaś od oceny, jaką uzyskają one w trakcie procedury konkursowej. Trudno przewidzieć kwotę środków, jaka zostanie przeznaczona na realizację projektów w ramach ww. obszaru.</p>
Okres realizacji działania:	2009-2013
Inne uwagi:	<p>W ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2009 – 2013 planuje się wsparcie inicjatyw obywatelskich zgłaszanych przez sektor pozarządowy. W PO FIO przewidziano realizację pięciu Priorytetów:</p> <p>Priorytet I. Aktywni, świadomi obywatele, aktywne wspólnoty lokalne.</p> <p>Priorytet II. Sprawne organizacje pozarządowe w dobrym państwie.</p> <p>Priorytet III. Integracja i aktywizacja społeczna. Zabezpieczenie społeczne.</p> <p>Priorytet IV. Rozwój przedsiębiorczości społecznej.</p> <p>Priorytet V. Pomoc techniczna.</p>

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Aktywizacja zawodowa osób w wieku powyżej 50 lat
Symbol zadania:	4.9
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest udzielenie kompleksowej pomocy osobom w wieku 50+ prowadzącej do przywrócenia ich na rynek pracy.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, w tym zastosowanie Indywidualnych Planów Działań (IPD) jako kompleksowej metody diagnozowania potencjału zawodowego osób 50+. 2. Organizacja warsztatów aktywnego poszukiwania pracy oraz szkoleń z zakresu autoprezentacji i swobodnego poruszania się po rynku pracy. 3. Poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne i prawne oraz usługi informacyjno-doradcze dla osób pragnących powrócić na rynek pracy. 4. Szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych osób 50+. 5. Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy. 6. Subsydowanie zatrudnienia, w tym zwłaszcza w sektorze MSP, a także w organizacjach pozarządowych oraz spółdzielniach socjalnych, połączone z zajęciami reintegracji zawodowej i społecznej. 7. Wspieranie wolontariatu jako etapu przygotowującego do podjęcia zatrudnienia. 8. Wspieranie mobilności geograficznej i zawodowej osób 50+. 9. Wsparcie doradczo szkoleniowe prowadzące do adaptacji pracownika w miejscu pracy. 10. Organizacja kampanii promocyjnych i akcji informacyjnych kierowanych do pracodawców i pracowników, zachęcająca do podejmowania zatrudnienia przez osoby 50+.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób, które zakończyły udział w projektach PO KL na rzecz aktywizacji zawodowej w wieku 50-64 lata. <p>Wartość docelowa: 150 000</p>
Instytucja odpowiedzialna:	Urzędy Marszałkowskie oraz Wojewódzkie Urzędy Pracy pełniące funkcje IP/IP2 w ramach komponentu regionalnego PO KL.
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	1 919,5 mln PLN
Okres realizacji działania:	2009-2013
Inne uwagi:	Zadanie realizowane w ramach Priorytetu VI PO KL Rynek pracy otwarty dla wszystkich (Działanie 6.1), przy wykorzystaniu doświadczeń zdobytych w ramach IW EQUAL.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

<i>Nazwa zadania:</i>	Promocja przedsiębiorczości wśród osób w wieku 45 i więcej lat
<i>Symbol zadania:</i>	4.10
<i>Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)</i>	Celem zadania jest upowszechnianie postaw przedsiębiorczych wśród osób w wieku 50+.
<i>Szczegółowe działania:</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie zachęt do podejmowania własnej działalności gospodarczej, w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej (m.in. poprzez szkolenia, doradztwo, wsparcie finansowe na rozwój przedsiębiorczości oraz wsparcie pomostowe w okresie 1 roku od założenia działalności). 2. Promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez kampanie promocyjno-informacyjne oraz upowszechnianie dobrych praktyk z zakresu rozwoju przedsiębiorczości
<i>Mierniki:</i>	<p>1. Liczba osób w wieku 50-64 lata, które w ramach PO KL otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej.</p> <p>Wartość docelowa: 10 500</p>
<i>Instytucja odpowiedzialna:</i>	Urzędy Marszałkowskie oraz Wojewódzkie Urzędy Pracy pełniące funkcje IP/IP2 w ramach komponentu regionalnego PO KL.
<i>Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:</i>	351 mln PLN
<i>Okres realizacji działania:</i>	2009-2013
<i>Inne uwagi:</i>	Zadanie realizowane w ramach Priorytetu VI PO KL Rynek pracy otwarty dla wszystkich (Działanie 6.2), przy wykorzystaniu doświadczeń zdobytych w ramach IW EQUAL.

Karty zadaniowe dla Celu 5
„Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych”

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Stabilne ramy prawne
Symbol zadania:	5.1
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest poprawa spójności i likwidacja barier prawnych utrudniających zatrudnianiem osób niepełnosprawnych ze szczególnym uwzględnieniem osób 45+.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza obecnie obowiązujących przepisów prawnych z zakresu zatrudniania osób niepełnosprawnych a także aktywizacji zawodowej i podnoszenia kwalifikacji (w tym zebranie opinii ekspertów, organizacji pozarządowych i pracodawców). 2. Uproszczenie procedur udzielania wsparcia ze środków publicznych <ul style="list-style-type: none"> ▪ pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne, ▪ osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą, ▪ niepełnosprawnym rolnikom, ▪ rolnikom odprowadzającym składki za niepełnosprawnych domowników. 3. Wprowadzenie przepisów dotyczących równego traktowania pracodawców na otwartym i chronionym rynku pracy w zakresie dofinansowania do wynagrodzeń zatrudnionych osób niepełnosprawnych.
Mierniki:	1. Zmiany przepisów prawnych
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	W ramach budżetu instytucji odpowiedzialnej.
Okres realizacji działania:	2009-2010
Inne uwagi:	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Zmiany systemu świadczeń dla osób niepełnosprawnych
Symbol zadania:	5.2
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych m.in. poprzez ograniczenie czynników zniechęcających osoby niepełnosprawne do podejmowania pracy.
Szczegółowe działania:	1. Zniesienie limitów zarobkowych dla osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy w celu zwiększenia aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
Mierniki:	1. Zmiany przepisów prawnych.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	W ramach budżetu instytucji odpowiedzialnej.
Okres realizacji działania:	2010-2011
Inne uwagi:	W dniu 17 października 2008 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, która realizował powyższe zadanie. W dniu 29 października 2008 r. Prezydent zgłosił weto do tej ustawy. Na posiedzeniu Sejmu w dniu 19 grudnia 2008 r. weto Prezydenta zostało przyjęte.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Aktywizacja i integracja zawodowa osób niepełnosprawnych
Symbol zadania:	5.3
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Zwiększenie możliwości wejścia osób niepełnosprawnych na rynek pracy.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaangażowanie organizacji pozarządowych w świadczenie usług dla osób niepełnosprawnych - jako elementu wspierającego działanie służb publicznych – w zakresie doradztwa zawodowego i usług wsparcia, które zapewniają wszechstronne i indywidualne podejście do osób niepełnosprawnych, łącznie z takimi elementami, jak doradztwo finansowe, szkolenie w zakresie ubiegania się o pracę, itp., finansowanych ze środków publicznych (PFRON, EFS). 2. Opracowanie i realizacja programów - współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego - wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych, które mają znaczne trudności z wejściem na rynek pracy. 3. Zachęcanie pracodawców służb publicznych do zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez szkolenia skierowane do szczebla kierowniczego tych instytucji.
Mierniki:	<p>ad.1. Liczba organizacji prowadzących poradnictwo i doradztwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych w ramach zadań zleczanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.</p> <p>ad.2. Liczba osób niepełnosprawnych, ze szczególnymi schorzeniami uczestniczących w realizacji programów w ramach PO KL Priorytet I - <i>Zatrudnienie i integracja społeczna</i>, działanie 1.3 <i>Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej</i>, poddziałanie 1.3.6.- <i>Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych</i>.</p> <p>ad.3. Liczba pracowników służb publicznych uczestniczących w szkoleniach promujących zatrudnianie osób niepełnosprawnych w instytucjach publicznych.</p>
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	<p>ad.1. W ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ujętych w planie finansowym na rok 2009 na zlecenie zadań organizacjom pozarządowym (14,9 mln PLN) i prognozowanych na 2010 (95,5 mln PLN).</p> <p>ad.2. 42,2 mln PLN w 2009 r. i 47,2 mln PLN w 2010.</p> <p>ad.3. 25 tys PLN w 2010 – 2011, w ramach środków MPiPS będących w dyspozycji Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych.</p>
Okres realizacji działania:	2009-2010
Inne uwagi:	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Promocja zatrudniania osób niepełnosprawnych
Symbol zadania:	5.4
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest budowanie pozytywnych społecznych postaw wobec zatrudniania i aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zorganizowanie konferencji promującej standardy Społecznej Odpowiedzialności Biznesu w środowisku pracodawców, w tym zatrudniających osoby niepełnosprawne. 2. Objęcie przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych patronatem Konkursu dla Pracodawców Wrażliwych Społecznie "Lodołamacze" promującego firmy, przedsiębiorców i osoby prywatne, które wybitnie angażujące się w rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych, zwłaszcza w zakresie rehabilitacji zawodowej. 3. Zlecenie organizacjom pozarządowym zadań w zakresie promowania zatrudniania osób niepełnosprawnych.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba uczestników konferencji. 2. Liczba organizacji realizujących zadania promujące zatrudnianie osób niepełnosprawnych.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Środki MPiPS: 15 tys PLN w 2009-2010 Środki PFRON w ramach zadań zleczanych organizacjom pozarządowym i w ramach programów celowych.
Okres realizacji działania:	2009-2010
Inne uwagi:	

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych
Symbol zadania:	5.5
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest ograniczanie wykluczania społecznego osób niepełnosprawnych w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2009 – 2013.
Szczegółowe działania:	1. Finansowanie działań na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych. 2. Finansowanie działań na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych.
Mierniki:	1. Liczba projektów dofinansowanych w ramach obszaru 8 Priorytetu III. 2. Liczba beneficjentów ostatecznych objętych działaniami w ramach obszaru 8 Priorytetu III.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych to 8 obszar wsparcia w Priorytecie III Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich – Integracja i aktywizacja społeczna. Zabezpieczenie społeczne. Na realizację Priorytetu III, w ramach zapisanej w FIO alokacji, przewidziano 18,6 mln zł rocznie. Kwota dofinansowania projektów w ramach obszaru wsparcia <i>Integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych</i> zależeć będzie z jednej strony od liczby złożonych w konkursie projektów, z drugiej zaś od oceny, jaką uzyskają one w trakcie procedury konkursowej. Trudno przewidzieć kwotę środków, jaka zostanie przeznaczona na realizację projektów w ramach ww. obszaru.
Okres realizacji działania:	2009-2013
Inne uwagi:	W ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2009 – 2013 planuje się wsparcie inicjatyw obywatelskich zgłaszanych przez sektor pozarządowy. W PO FIO przewidziano realizację pięciu Priorytetów: Priorytet I. Aktywni, świadomi obywatele, aktywne wspólnoty lokalne. Priorytet II. Sprawne organizacje pozarządowe w dobrym państwie. Priorytet III. Integracja i aktywizacja społeczna. Zabezpieczenie społeczne. Priorytet IV. Rozwój przedsiębiorczości społecznej. Priorytet V. Pomoc techniczna.

Karty zadaniowe dla Celu 6

**„Zwiększenie możliwości zatrudnienia kobiet przez rozwój usług
pozwalających na godzenie pracy i życia rodzinnego”**

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Umożliwienie finansowania przedszkoli przyzakładowych z zakładowych funduszy świadczeń socjalnych
Symbol zadania:	6.1
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest umożliwienie finansowania przedszkoli przyzakładowych z zakładowych funduszy świadczeń socjalnych poprzez zmiany w obowiązujących przepisach prawnych.
Szczegółowe działania:	1. Zmiana ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.
Mierniki:	1. Zmiany przepisów prawnych.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	W ramach budżetu MPiPS.
Okres realizacji działania:	2008 r.
Inne uwagi:	Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw weszła w życie 1 stycznia 2009 r.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

<i>Nazwa zadania:</i>	Dalsze uelastycznianie przepisów prawa pracy dotyczących organizowania procesu pracy.
<i>Symbol zadania:</i>	6.2
<i>Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)</i>	Celem zadania jest umożliwienie pracownikom łączenia obowiązków zawodowych z pełnieniem funkcji rodzinnych oraz organizowania procesu pracy w dostosowaniu do indywidualnych potrzeb pracownika, w tym także w wieku 50+.
<i>Szczegółowe działania:</i>	1. Opracowanie projektu ustawy nowelizującej Kodeks pracy w części dotyczącej czasu pracy.
<i>Mierniki:</i>	1. Projekt ustawy nowelizującej Kodeks pracy.
<i>Instytucja odpowiedzialna:</i>	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
<i>Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:</i>	W ramach budżetu instytucji odpowiedzialnej.
<i>Okres realizacji działania:</i>	2009/2010
<i>Inne uwagi:</i>	Realizację tego zadania należy traktować warunkowo. Zakłada się bowiem, że zmiany w przepisach Kodeksu pracy o czasie pracy powinny być wprowadzane w terminie i zakresie uzgodnionym z partnerami społecznymi na forum Zespołu Prawa Pracy i Układów Zbiorowych Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Tworzenie ośrodków opieki nad dziećmi w miejscu pracy oraz rozwijanie alternatywnych form opieki nad dziećmi
Symbol zadania:	6.3
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Wdrażanie i upowszechnianie rozwiązań służących godzeniu życia zawodowego i rodzinnego.
Szczegółowe działania:	Celem zadania jest wdrażanie i upowszechnianie rozwiązań służących godzeniu życia zawodowego i rodzinnego w tym m. in. poprzez: pilotażową realizację kompleksowych programów powrotu do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci, sprzyjających godzeniu życia zawodowego i rodzinnego, tworzenie ośrodków opieki nad dziećmi w miejscu pracy oraz rozwijanie alternatywnych form opieki nad dziećmi (w tym m. in. usług opiekuńczych świadczonych w warunkach domowych).
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba pilotażowych programów powrotu do pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci, 2. Liczba ośrodków opieki nad dziećmi w miejscu pracy, 3. Liczba osób korzystających z opieki nad dziećmi w ramach stworzonych ośrodków, 4. Liczba alternatywnych form opieki nad dziećmi.
Institucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Projekty realizowane w trybie konkursowym w ramach PO KL, Poddziałanie 1.3.2 <i>Projekty na rzecz promocji równych szans kobiet i mężczyzn oraz godzenia życia zawodowego i rodzinnego</i> , całkowity budżet 41 mln PLN.
Okres realizacji działania:	2008-2013
Inne uwagi:	Projekty są realizowane w trybie konkursowym na terenie całej Polski.

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Uproszczenie przepisów dotyczących zakładania przedszkoli
Symbol zadania:	6.4
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest uproszczenie przepisów dotyczących zakładania przedszkoli, które wynika z systemowej koncepcji upowszechnienia wychowania przedszkolnego. Została ona oparta na wdrożonych i sprawdzonych w innych krajach europejskich rozwiązaniach z zakresu tzw. polityki małego dziecka. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez rozwój sieci placówek wychowania przedszkolnego i udostępnienie różnych form wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym.
Szczegółowe działania:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie i implementacja ustawy z 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty (Dz. U. Nr 181, poz. 1292), rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 7, poz.38) wraz z jego nowelizacją z dnia 13 czerwca 2008 r. (Dz. U. Nr 104, poz. 667), które stanowiły element wspierający realizację zadania. 2. Przygotowanie i implementacja ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 458), która umożliwiła realizowania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego w trzech (obecnie w dwóch) miejscach tj. w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego Proces wprowadzania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego został rozłożony na trzy lata. Od dnia 1 września 2009 r. dzieci w wieku 5 lat będą miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego, co oznacza, że samorząd gminny będzie musiał zapewnić bezpłatne wychowanie przedszkolne tym pięciolatkom, których rodzice będą sobie tego życzyć. Od dnia 1 września 2011 r. prawo dzieci w wieku 5 lat do rocznego wychowania przedszkolnego zostanie przekształcone w obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego. 3. Przygotowanie i implementacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 maja 2009 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 83, poz. 693), które określa m. in. minimalny dzienny i tygodniowy wymiar godzin zajęć, w ramach których jest realizowana podstawa programowa wychowania przedszkolnego. Liczba godzin zajęć, w czasie których realizowana jest podstawa programowa wychowania przedszkolnego, powinna być uzależniona od wielkości grupy. Zacznie ono obowiązywać od 1 września 2009 r.
Mierniki:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilość nowopowstałych innych form wychowania przedszkolnego (punktów przedszkolnych i zespołów wychowania przedszkolnego). 2. Wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego w poszczególnych kategoriach wiekowych.
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Edukacji Narodowej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Część zadania została zrealizowana w ramach budżetu instytucji odpowiedzialnej. Proponowane rozwiązanie w przyszłości nie powinno skutkować dodatkowymi kosztami dla gmin, ponieważ pięciolatki „zajmą miejsce” dzieci sześciolatków, które obecnie realizują roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne. Liczba roczników objętych wychowaniem przedszkolnym zmniejszy się z czterech do trzech.
Okres realizacji działania:	2007-2009 (w przypadku pojawienia się potrzeb w zakresie dalszych zmian prawa oświatowego także dłużej)
Inne uwagi:	

Działania ograniczające dezaktywizację pracowników w ramach systemu świadczeń społecznych

Karta zadaniowa dla Celu 7
„Wydłużanie efektywnego wieku emerytalnego”

**WDROŻENIE PROGRAMU SOLIDARNOŚĆ POKOLEŃ 50+
KARTA ZADANIA**

Nazwa zadania:	Działania ograniczające dezaktywizację pracowników w ramach systemu świadczeń społecznych
Symbol zadania:	7.1
Ogólny cel zadania: (opis koncepcji)	Celem zadania jest wydłużanie wieku emerytalnego poprzez ograniczenie możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę.
Szczegółowe działania:	Wprowadzenie ustawy o emeryturach pomostowych w tym zawężenie kręgu podmiotowego w stosunku do wcześniejszych regulacji.
Mierniki:	Ograniczenie do 25% kręgu podmiotowego osób po 55 roku życia, które ze względu na charakter wykonywanej pracy uzyskały świadczenie
Instytucja odpowiedzialna:	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Wstępny szacunkowy budżet realizacji zadania:	Likwidacja możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach i wprowadzenia emerytur pomostowych spowodowało oszczędności rządu 2 mld PLN.
Okres realizacji działania:	od 2009 r.
Inne uwagi:	Zadanie zostało wykonane, zmiany weszły w życie 1 stycznia 2009 r.

**Zestawienie działań
o charakterze promocyjnym i informacyjnym
upowszechniające problematykę Programu**

Lp.	Symbol zadania	Nazwa zadania	Szczegółowe działania
Cel 1: Poprawa warunków pracy, promocja zatrudnienia pracowników po 50-tym roku życia i zarządzanie wiekiem			
1.	1.1.	Promocja zatrudnienia osób 50+ - koordynacja Programu, badania i kampania informacyjna	<ul style="list-style-type: none"> • publikacje promocyjne; • kampania promocyjna; • utworzenie informacyjnego portalu internetowego;
2.	1.2.	Promocja zatrudnienia osób 45+ - koordynacja działań realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	<ul style="list-style-type: none"> • popularyzacja dobrych praktyk;
3.	1.3.	Promocja zatrudnienia kobiet w wieku 50+	<ul style="list-style-type: none"> • promocja praktyk w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji kobiet na rynku pracy ze względu na wiek; • kampania medialna; • portal internetowy;
4.	1.4.	Promocja i wdrażanie zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach – projekty szkoleniowe dla pracodawców i pracowników	<ul style="list-style-type: none"> • pilotaż programów szkoleniowych dla kadry zarządzającej i pracodawców oraz pracowników 45/50+; • pilotażowe wdrażanie standardów zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach;
5.	1.6. – 1.10.	Poprawa stanu zdrowia osób w wieku 50+ - programy profilaktyki zdrowotnej z zakresu chorób obwodowego układu nerwowego i układu ruchu, z zakresu zagrożeń psychospołecznych, z zakresu chorób alergicznych, z zakresu chorób obwodowego układu nerwowego i układu ruchu, choroby układu krążenia.	<ul style="list-style-type: none"> • podniesienie świadomości zdrowotnej pracowników w zakresie wymienionych czynników zagrożeń;
6.	1.11.	Upowszechnianie wiedzy na temat przepisów prawa pracy zakazujących jakiegokolwiek dyskryminacji w zatrudnieniu ze względu na wiek i niepełnosprawność.	<ul style="list-style-type: none"> • informacja o powszechnie obowiązujących rozwiązaniach prawnych dotyczących zakazu jakiegokolwiek dyskryminacji w zatrudnieniu ze względu na wiek i niepełnosprawność; • zamieszczenie tej informacji na stronach internetowych MPiPS;

Cel 2: Poprawa kompetencji i kwalifikacji pracowników po 50-tym roku życia			
7.	2.9.	Ogólnopolskie kampanie upowszechniające model uczenia się przez całe życie	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie materiałów promocyjnych; • zrealizowanie serii audycji radiowych, spotów TV; • publikacja artykułów sponsorowanych nt. edukacji przedszkolnej i uczenia się przez całe życie; • realizowanie konkursu nt. szerzenia dobrych praktyk; • uruchomienie strony internetowej;
8.	2.10.	Wspieranie kształcenia ustawicznego osób w wieku 50+	<ul style="list-style-type: none"> • kampanie informacyjne w zakresie formalnego kształcenia ustawicznego, w tym w kontekście potrzeb regionalnego lub lokalnego rynku pracy;
Cel 3: Zmniejszenie kosztów pracy związanych z zatrudnianiem pracowników po 50-tym roku życia			
Cel 4: Aktywizacja bezrobotnych lub zagrożonych utratą pracy po 50-tym roku życia			
9.	4.10.	Promocja przedsiębiorczości wśród osób w wieku 45 i więcej lat	<ul style="list-style-type: none"> • promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez kampanie promocyjno-informacyjne; • upowszechnianie dobrych praktyk w tym zakresie;
Cel 5: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych			
10.	5.4.	Promocja zatrudniania osób niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> • konferencja promująca standardy Społecznej Odpowiedzialności Biznesu w środowisku pracodawców, w tym zatrudniających osoby niepełnosprawne; • patronat nad Konkursem dla Pracodawców Wrażliwych Społecznie "Lodołamacze" promującego angażowanie się w rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych; • zlecanie zadań w zakresie promowania zatrudniania osób niepełnosprawnych;
Cel 6: Zwiększenie możliwości zatrudnienia kobiet przez rozwój usług pozwalających na godzenie pracy i życia rodzinnego			
Cel 7: Wydłużanie efektywnego wieku emerytalnego			

